

Zpravodaj

SOKOLA PRAŽSKÉHO

vzdelavatele@sokolprazsky.cz

www.sokolprazsky.cz/o-nas/zpravodaj

Zapomenutý muž Tomáš Černý?

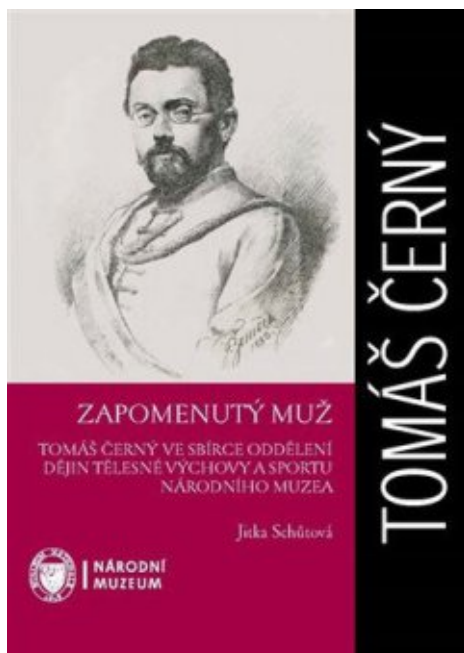
Poznejte zásluhy významného sokola

Národní muzeum vydalo koncem roku novou publikaci Zapomenutý muž Tomáš Černý ve sbírce oddělení dějin tělesné výchovy a sportu Národního muzea. Autorka Jitka Schůtová, kurátorka knihovny oddělení tělesné výchovy a sportu Národního muzea, soustředila veškeré doklady týkající se Tomáše Černého ve sbírkách Národního muzea, aby podala co neúplnější obraz o jeho životě a roli v historii nejen Sokola. Většina těchto památek pochází z původní sbírky Muzea Sokola Pražského, která byla do Národního muzea převedena po zrušení Sokola začátkem 50. let minulého století. V úvodní části knihy text obsahuje pojednání o rodině Černých, ve které se v Nymburku v roce 1840 narodil, pojednává o jeho cestách životem jako právníka, advokáta, politika, starosty Prahy a hlavně o jeho zásadní roli v historii Sokola Pražského. Text je doplněn poznámkovým aparátem a mnoha obrazovými přílohami. Větší část publikace obsahuje korespondenci s Miroslavem Tyršem, Kateřinou Fügnerovou, Renatou Tyršovou, dopisy pražské městské radě, Sokolu Pražskému aj.

Tomáš Černý byl jedním z 75 zakladatelů Tělocvičného spolku pražského Sokol 16. února 1862, již tehdy, ještě jako student práv, byl zvolen do dvanáctičlenného výboru spolku jako jeho jednatel (starostou byl Jindřich

kancelář vlastní. Sokolu se obětavě věnoval nejen jako místostarosta, poté jako starosta Sokola Pražského v letech 1872 – 1882, ale i v době, kdy byl zvolen starostou Prahy (1882 – 1885). Rádcem a pomocníkem zůstal do konce svého života v roce 1909.

Zásadním způsobem zasáhl do historie Sokola Pražského v době po skonu Jindřicha Fügnera. V listopadu 1865 se totiž spolek ocitl ve velmi svízelné situaci finanční. Sokolovna byla budována v roce 1863 díky financím věnovaným Fügnerem, ovšem na stavbu budovy bylo zapotřebí mnoha dalších prostředků zajištěných půjčkami, o které se věřitelé po nenadálém úmrtí starosty začali hlásit. Dluh byl velký, splácení v silách sokolů nebylo, pro spolek fatální situace. Tehdy se Tomáš Černý projevil jako zachránce a dluhy Sokola se podařilo v poměrně krátké době splatit díky ochotě jeho vlastenecky smýšlejících přátel. Zajímavé je, že největší částkou přispěl nejen on sám, ale i jeho, v té době teprve nastávající, tchyně paní Marie Horáčková. Jeho skutek byl v jednatele zpráve Sokola Pražského v roce 1867 zapsán takto: „Co nám

Fügner, jeho zástupcem a později náčelníkem Miroslav Tyrš). Po promoci na pražské právnické fakultě koncem roku 1862 pracoval v advokátní kanceláři, o sedm let později si zařídil

VÝBĚR Z OBSAHU ČÍSLA

Zapomenutý muž?

Kniha o Tomášovi Černém

Příští rok chtějí zas

Ač takřka bez sněhu, malí sokolici ze Šumavy nadšeni

Ivo, děkujeme!

Za organizaci karnevalu

Loutková chaloupka

V režii Liby Kašparové

Když děti malují

Tradiční soutěž dětí vyhodnocena

Cvičení a míchání lektvarů

S pojidáním perníku

Samba maraton

Zárná reprezentace SP

Putování od pramenů

Vodníci tentokrát u Kačáku

Fügner vzbudoval, to nám Tomáš Černý zachoval“.

Svémi současníky byl po deseti letech starostování Sokola Pražského řazen mezi tři nejvýznamnější osobnosti spolu s Jindřichem Fügnerem a Miroslavem Tyršem. Jak sama autorka v závěru knihy uvádí: „V životě Jindřicha Fügnera a Mi-

roslava Tyrše historikové probádali snad každý okamžik jejich sokolského, pracovního i soukromého působení. Na Tomáše Černého dějiny pomalu zapomínaly a neprávem ho opomíjely. Jeho památka vybledla, v Praze po něm není pojmenovaná ulice, jeho jméno nebylo propůjčeno žádné sokolské župě, dochované

památky na jeho sokolské působení jsou vícenásobně skromnější než na Fügnera a Tyrše.“

Snažme se proto častěji připomínat si výjimečné osobnosti v naší historii nejen sokolské, zvláště v dnešní době takové vzory opravdu potřebujeme.

Jitka Křepelková

Příští rok chceme zas!

Pár vět a několik fotografií ze Šumavy z lyžařského výcviku R+D - odpolední

Během týdne jsme zažili všechna roční období! Moc děkujeme Sokolu za lyžařskou školičku pro děti - Maruška poslední den sjela celý slalom, až nám spadla brada. Měli jsme se báječně a příští rok chceme zas.

Pár vět mi diktuje dcera Maruška (4 roky)

Hanko, díky, že jsi mě naučila lyžovat, jsi skvělá paní učitelka, už umím lyžovat i bez provázku.

Na začátku byl hodně vysoký sníh, pak už ne. Měla jsem tam kamarády Vašíka a Kubíka. Hrály jsme hodně her, pozdravuju Markétu a Dianu, moc se mi tam líbilo.

Šárka Krtková

Ivo, děkujeme!

Poděkování ze dvou zdrojů, to není náhoda, to je zasloužené!

Karneval v Sokole Pražském

Dopoledne před šibřinkami 25. března 2023 proběhl v Sokole Pražském karneval pro děti. Letos ho poprvé moderoval Honza Popleta místo pana Votroubka, který program připravoval v předchozích letech.

V úvodu napochodovaly děti za hudebního doprovodu do Fügnerova sálu. Byl to pestrý průvod v různých maskách, a proto je každý rok jiný a neopakovatelný.

Premiéra se povedla, děti se výborně bavily, i rodiče či prarodiče byli spokojeni. Děti bylo letos méně, a tak prostoru v sále bylo více a zábava se slibně rozbíhala. Soutěže byly krátké, děti se jich účastnily s chutí a po jejich skončení se opět věnovaly tanci. Nezapomnělo se ani na tombolu, tu vydávala jako obvykle sestra Iva a po výzvách moderátora si u jejího pultu děti svou výhru převzaly. Balíčky si hned prohlížely a na parket se vracely až poté, co je svěřily svým rodičům. V naší karnevalové tombole vyhrává každý los, proto žádné z dětí nebylo zklamané.

Některé masky si -ce nevydržely bez úhony celou dobu karnevalu, ale dětem to vůbec nevadilo dobře se bavily a odcházely domů unavené, ale spokojené.

Největší podíl na úspěšném průběhu karnevalu měla jako každý rok sestra Iva Smrčková, která ho zajišťuje od začátku do konce, což zahrnuje jednání s moderátorem, zajištění služby u vchodu a v sále, také

shánění cen do tomboly, jejich roztrídění, zabalení a i příprava lístků do tomboly a mnoho dalších činností. Domluva s moderátorem byla letos náročnější z toho důvodu, že moderoval u nás poprvé. Vše zvládla Iva na výbornou.

Nemohu zapomenout ani na její ostatní pomocníky, kteří jí obětavě pomáhali s organizací i s výdejem tomboly. Bylo jich hodně a každý přispěl svým dílem.

Vše dopadlo na výbornou a doufáme, že v příštím roce přijde na karneval více dětí, alespoň tolik, kolik jich chodilo před covidem, aby se tělocvična zcela zaplnila!

Díky Ivo

Eva Barešová

Před pikolou za pikolou nikdo nesmí stát...

A si všichni znáte tuto hru, kterou hrají po generace dětí a někdy i dospělí.

Ale víte alespoň někdo, jak je to před našim

karnevalem a po našem karnevalu? Věřte, že tam MUSÍ vždycky NĚKDO stát!

Ten nebo ta musí zajistit tělocvičnu na den konání karnevalu, objednat toho prima Honzu Popletu, který provede přítomné dopolednem, sehnat od sponzorů a dárců přes 200 krásných cen do tomboly, tyto dárečky zabalit a očíslovat, také zabalit ty tombolové lístky, zajistit personál Sokola, aby bylo otevřeno, aby se svítilo a byly šatny na převlečení, zajistit cvičitelky, aby nenastal chaos, a také pozvat samotné děti a rodiče, naaranžovat výherní stoly, rozdat 200 cen! Hlavně být vždy u všeho, aby to celé krásně klapalo a měli jsme na co vzpomínat celý rok.

A ten/ta, kdo je již přes půl století u tohoto dění se jmenuje Iva Smrčková.

Ivo, děkujeme ti.

Markéta Stluková

Z našeho sokolského divadélka

Dvě představení oceňované hry

V loutkovém divadle Kašpárek Sokola Pražského jsme pro děti v prosinci zahráli dvakrát pohádku Perníková chaloupka, jejímž autorem je významný český spisovatel, legionář a účastník československého zahraničního vojenského odboje ve 2. světové válce František Langer (1888-1965). Tuto hru pro naše podmínky upravila a režírovala dlouhole-

tá principálka divadélka Libuše Kašparová, loutky vytvořila Eva Matoušová, která za ně obdržela 2014 ocenění na přehlídce sokolských loutkových divadel, která se koná každoročně v Hostivaři. Představení se zúčastnili nejdříve po svém cvičení ti nejmenší z našich oddílů.

Naše divadlo je komorní a umožňuje dětem i rodičům bližší kontakt se scénou a loutkami. Děti si mohou loutky prohlédnout. Tato pohádka byla zajímavá také tím, jak Libuška Kašparová hezky a citlivě zapojovala malé diváky do dění otázkami mezi jednotlivými scénami, kdy se přestavovaly kulisy. Děti měly možnost si všimnout i malých detailů, třeba co je jinak - zda zmizel měsíc? To jde Libuše skvěle, vždyť dlouhá

léta pracovala v mateřské škole jako ředitelka a práce s dětmi ji stále velmi baví.

Myslím, že přínos hraných pohádek umožňuje dětem zklidnění a soustředění, což je opak dnešního rychlého životního tempa.

Anna Burešová

Ať si děti malují

Vyhodnocení soutěže bylo zveřejněno na nástěnce

Před Vánocemi byla vyhlášena soutěž v kreslení pro děti z oddílů Sokola Pražského.

Děti odevzdávaly své obrázky v průběhu ledna a února a všech 28 výkresů bylo později vystaveno v prosklených vitrinách v prvním patře u Fügnerova sálu. Vedle výkresů byla zavěšena tabulka, do které se zapisovalo hodnocení. Výkresy byly rozdělené na 4 kategorie podle věku.

Nejmłodšímu účastníkovi bylo 2,5 roku, nejstarším 11 let. První kategorie byla od 2,5 roku do 4,5 let, druhá ve věku 5 a 6 let, třetí byly sedmileté děti a v nejstarší 8 - 11 let. Nejvíce se zúčastnilo sedmiletých (pět) a osmiletých dětí (také pět). Chlapců bylo 13 a děvčat 15. Zastoupeny byly děti z oddílů rodičů a dětí, předškolních, žáků a žákyň a oddílu rokenrolu. Účast byla letos větší než v loňském roce a poděkovat za to můžeme hlavně rodičům a cvičitelkám, a také pochválit děti, které opravdu pěkně kreslily.

Každý, kdo procházel kolem vitríny s výkresy se mohl zapojit do hodnocení a přidat čárku k výkresu,

který se mu nejvíce líbil. Body (čárky) v hodnocení utěšeně přibývaly a bylo nutné přidat další listinu.

Za svůj obrázek dostaly všechny děti odměnu a diplom. Ceny věnoval Sokol Pražský a přispěl i oddíl basketbalu. Nejvíce dětí si převzalo cenu jako obvykle při karnevalu 25. března ve Fügnerově sále. Děti, které se karnevalu nemohly zúčastnit, obdr-

žely ceny a diplomy v hodinách cvičení od svých cvičitelek.

Jsmo rádi, že se soutěž v kreslení po letech omezených covidem opět povedla a doufáme, že i příští rok bude úspěšná a zapojí se více dětí!

Eva Barešová

Čarodějnice v Sokole Pražském

Cvičení s mícháním lektvarů kvůli perníkové odměně

Ve středu 26. dubna se v Sokole Pražském při cvičení v oddílu rodičů a dětí slétly čarodějnice. Sice jsem košťata neviděla, ale podle jejich čarodějnického oblečení to tak určitě bylo.

Chvilí děti poseděly u ohýnku a v rukou měly vařečku na míchání čarodějnického lektvaru. Po čarodějnické rozsvičce děti se svými rodiči musely zvládnout náročnou čarodějnickou překážkovou dráhu, kterou si na ně cvičitelky připravily.

Různě náročné disciplíny zvládly všechny děti na jedničku. Hodina uběhla nebývale rychle a už tu byl zá-

věr. Ještě uklidit náradí a vrátit se zpět do Fügnerova sálu, kde na ně čekala opravdová perníková chaloupka a na její střeše byl skutečný perník. Ten si na konci čarodějnické hodiny mohly děti uloupnout. To byla krásná a zasloužená odměna! Vždyť také všechny děti poctivě cvičily a žádnou překážku nevynechaly.

Velké díky patří všem cvičitelkám, které čarodějnickou hodinu dětem připravily.

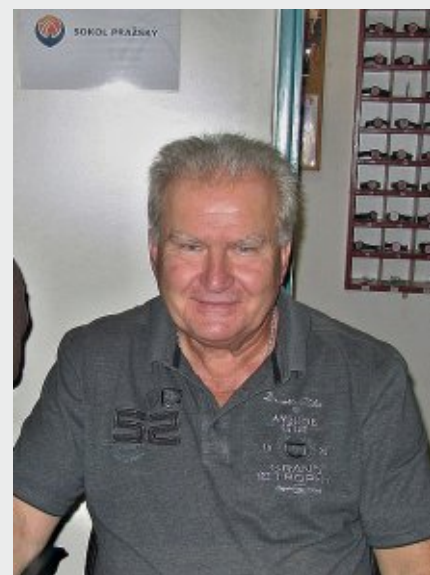
Eva Barešová

KRÁTKÉ ZPRÁVY:

Vzpomínka

na našeho kolegu, kamaráda a dlouholetého zaměstnance Sokola Pražského Jiřího Kubice.

Na recepci jste Jírku mohli potkávat od roku 2014. Jiří měl rád kolektiv, který ho držel při síle i v době těžké nemoci. Měl rád lidi, lidi měli rádi jeho, nikdy nezkalil žádnou legraci, ale pořádek si dokázal udržet v každé situaci. Svůj život s nemocí bohužel 13. 4. 2023 prohrál. Všem nám bude moc chybět.

Jitka Kašparová

PRÁZDNINY NA VLASTNÍ POHON 2023

Letos popáté vyhláší Sokol Pražský na léto Prázdniny na vlastní pohon. Akce se mohou zúčastnit tříčlenná sokolská družstva, která si od 1. července do 31. srpna budou zapisovat počet kilometrů, které v tomto období absolvují různými způsoby - pěšky, in-line, koloběžkou, na kole či splavením řeky s alespoň jedním logem Sokola Pražského na oblečení.

Družstva, hlase se u Jany Kepkové na e-mailu jana.kepkova@sokolprazsky.cz, kde uveďte název družstva, jména členů a jejich e-mailové adresy. Od Jany dostane každý tabulku, do které si bude zapisovat kilometry absolvované buď společně nebo samostatně. Aby bylo hodnocení spravedlivé, přepočítávají se kilometry ujeté na kole nebo in-line v určitém poměru k chůzi, takže nikdo není znevýhodněn.

Vloni soutěžilo 8 družstev, která vykazala celkem 10 825 km!
Doufáme, že se letos přihlásí více družstev a počet kilometrů bude vyšší!

Letním aktivitám zdar!

V našem Sokole se už sokolky slétávají

Slet bude coby dup, je nutné se připravit včas

Ve středu 19. 5. 2023, víc než rok do XVII. všesokolského sletu, se sešla poprvé skupina sokolek. 16 děvčat, žen, dam a paní se postavilo na „značky“ v sále Andulky Karasové.

Naše cvičitelka sestra Alice Bláhová nám představila skladbu pro ženy od autorky Kateřiny Matušínské s názvem V rytmu srdce.

Vyzkoušely jsme si krokové variace a základní pohyby paží. Spojily jsme pár kroků za sebou a přidaly další krok. Hezky nám to šlo.

A pak jsme si pustily hudbu. Srdce dostalo rychlejší rytmus. Úsměv na tváři nám rozhodně nezmizel, naopak! Těšíme se na další hodinu nácviku. Alice, děkujeme ti.

Sestry SP

Plavci Sokola Pražského = REKLAMA :o)

V každý sudý pátek od 17 hodin si plaveme v Tyršově domě. Starší sestry tuží svaly, malíčkati to plavání teprve zkoušejí. Větší děti a mládež nám zajišťují plno smíchu a pěkné vlnobití.

Máme se tu hodinu mokře, ale krásně!

Markéta Stluková

Vodácký Samba maraton na Sázavě

Kde ve výsledcích zazářili členové a odchovanci Sokola Pražského

Členové oddílu turistické kanoistiky Sokola Pražského se stejně jako v uplynulých letech zúčastnili i letos na konci dubna vodáckého závodu na řece Sázavě. Závod se jel na plastových kánoích jednotného typu samba a proto i název Sázavský Samba maraton. Jelo se v několika kategoriích – dospělí pluli a k tomu ještě vyběhli na zříceninu hradu v celkové délce 42 kilometrů a u posádek jeden dospělý a dítě se plulo 19 kilometrů ze Zbořeného Kostelce do Pikovic. A tohoto půlmaratonu krásným kaňonem řeky Sázavy kolem historických trampských osad pod Medníkem se zúčastnili i vodáci Sokola Pražského.

Vody letos teklo skoro pětkrát více než loni a tak jsme k plavbě přes jezy a v mocných peřejích přistupovali s notným respektem. Nakonec jsme to vcelku zvládli, dvě naše zkušenější

(rozuměj seniorské 70+) posádky neplavaly vůbec a jen jednou si na jezu v Kamenném Přívoze zaplavala naše kamarádka Jana se synem Máťou. Ale zdálo se, že jim vykoupání moc neva-

dilo – měli neopreny. Ovšem v cíli to měli horší – špatně uzavřeli barel a věci na převlečení měli mokřejší než to, v čem plavali.

Cestou nás několikrát pokropily prudké dešťové přeháňky, což nás nerozhodilo, neboť na nás stejně víc vody přicházelo zdola z vln než shora.

Když naše seniorské či méně zkušené posádky svorně v poli poražených projely cílem, tak už pořadatelé připravovali stupně vítězů. A na nich v naší kategorii obsadili první místo členové oddílu rychlostní kanoistiky Sokola Pražského Ota Venta a Krištof Muška a na druhém místě byl odchovanec tohoto oddílu Petr Horecký s dcerou Maruškou!

Jirka Kolář

Vodrníci stále putují od pramenů

Tentokrát podél Loděnice, alias Kačáku

Členové oddílu turistické kanoistiky Sokola Pražského, jehož aktivní jádro je už skoro 30 let známé pod jménem svého prvního raftu Vodrník, pokračují už asi dvanáctým rokem v cyklu turistických akcí s názvem Od pramenů ..., navazujícím na předchozí desetiletý cyklus Obcházení republiky.

V letošním roce jsme v pěti jednodenních vycházkách prošli (téměř) od pramene říčky Loděnice, zvané též Kačák, až k jejímu ústí do Berounky.

První vycházka začala na hrázi Buckého rybníka u Řevničova, kde jsme vystoupili z autobusu a s vánicí v zádech procházeli zajímavou krajinou s řadou větších či menších rybníků, lemovaných chatovými osadami. V prostředku cesty nás zima zahнала do sokolské hospody v obci Lodenice, kde jsme poté, co jsme ukázali, že máme na sobě trička Sokola Pražského, navázali družbu, které vyústila v naše pozvání na jejich zabíjačku.

První vycházka končila u krásně omalované vlakové zastávky v Kačici. A u ní začala i druhá etapa, ovšem ta s více než hodinovým zpožděním proti plánu, protože selhalo spojení vlakem. Opět jsme procházeli kolem rybníků, z nichž největší byl Turýňský u Kamenných Žehrovic. Počasí bylo tentokrát slunečné, ale zpoždění na začátku způsobilo, že bychom nedošli včas do cíle na autobus a tak jsme museli hledat náhradní řešení, protože autobusů o víkendech po venkově moc nejezdí. Nakonec jsme z údolí říčky vystoupali do Horního Bezděkova, kde jsme se v restauraci s krásným názvem Lívanec dočkali příjezdu autobusu.

Třetí pokračování vedlo už hluboce zařízlým údolím přes Malé Kyšice do Dolního Podkozí, odkud jsme vystoupali kolem obory do Svárova na autobus. A zase ze stejného místa jsme pokračovali za dva týdny dál. Sešli jsme dolů opět

do Dolního Podkozí a šli údolím přes Nenačovice do Loděnice, odkud nás autobus odvezl do Prahy.

Závěrečnou etapu jsme si zpestřili jízdou vláčkem ze Smíchova přes Prokopské a Dalejské údolí do Loděnice, odkud jsme vyrazili vápencovým kaňonem k Svatému Janu pod Skalou. Tam jsme kromě vysokých skalních útesů kolem obdivovali i krásnou novogotickou kapli na místním hřbitově a pak nahlédli do jeskyně se studánkou Svatého Ivana. Po obědě v sousední Hostimi jsme už doputovali k ústí říčky Loděnice do Berounky a pak po vydatné sněhové přehánce došli do Srbska na vlak.

Závěrem mohu říci, že jsme šli krásnou krajinou, kam doporučuji zavítat všem, kdo mají rádi vycházky přírodou se zajímavým okolím.

Jirka Kolář

Z kalendářů oddílů:

- 27. 6. - výbor SP
- 30. 6. - konec cvičebního roku
- 1. 7. - 31. 8. - Prázdniny na vlastní pohn
- 30. 7. - 5. 8. - Světová Gymnestráda Amsterdam
- 1. 9. - začátek cvičebního roku
- září - Sokol spolu v pohybu